

TWEDE KAMER DER STATEN GENERAAL.

Zitting van Woensdag den 9. Februarij.

Opening te half een ure. De notulen van het verhandelde in de vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Drie bij de kamer ingekomene verzoekschriften worden naar de commissie tot de petitiën verzonden; het eerste is van eenen molenaar, te Namsbeek; het tweede van eenigen molenaars van Thijnen; het derde van de heer van der Meulen, alle behelende verzoeken op het ontwerp van wet, betrekkelijk de herenging op het gemaal, enz.

De centrale afdeeling doet verslag, wegens den 5., 9. en 12. titel van het II. Boek des burgerlijken wetboeks, welke nog niet door de staten generaal waren aangenomen, alsmede, wegens den 5. titel van het III. boek, handelende van schenkingen. Het rapport is niet gelezen, maar er is besloten, dat hetzelfde zal worden gedrukt en aan de leden rondgedeeld. De discussie is bepaald op aanstaanden maandag.

De heer *Sarmont de Volsberghe* brengt, namens de commissie tot de petitiën, rapport uit, op het verzoekschrift van onderscheidens bakkers van de provincie van Westvlaanderen, inbondende bezwaren tegen de wet op het gemaal. Daar dit rekest is onderstreekt uit naam van anderen, en dus, wat den vorm betreft, strijdig is met art. 161 der grondwet, wordt, op voorstel der commissie, besloten tot de orde van den dag over te gaan.

De heer *van de Meulen* rapporteert, namens dezelfde commissie, op het verzoekschrift van zekere weduwe *Stam*, van Antwerpen, wier man, een schipper, in 1821, het ongeluk gehad heeft, met zijn schip en allen, die zich daarop bevonden, in de golven den dood te vinden. Daar de rekwestrante gaarne een tweede huwelijk zoude willen aangaan, maar daar in verhindert wordt door dien zij den dood van haar man niet genoegzaam naar den eisch der tegenwoordige wetten kan bewijzen, zoo verzoekt zij, dat er bij de nieuwe wetgeving, te dien opzichte bepalingen mogen worden daargesteld, in het belang dier genen die zich in een tweede huwelijk zouden willen begeven. Hoewel de titel van het wetboek, welke over dit onderwerp handelt, reeds aangenomen is, gelooft de commissie echter, dat men bij de algemeene herziening van het wetboek, daarop zoude kunnen terug komen, en stelt dienvolgens voor het rekest ter griffie neder te leggen, met welk voorstel de kamer zich vereenigt.

De heer *van der Meulen* doet verslag, op het verzoekschrift van den heer *van der Meulen*, te Lunk, bondende bezwaren op het ontwerp van wet, aangaande het gemaal, enz., en verzoekt, dat het ontwerp van wet, aangaande het gemaal, op art. 16 van dat ontwerp, wordt besloten, dit rekest ter griffie neder te leggen en het rapport der commissie te doen drukken en ronddeelen.

De voorzitter verzoekt de leden zich, na de zitting, in de afdeelingen te willen begeven, ten einde eene mededeeling te ontvangen, welke hij door huare respectieve presidenten of vice-presidenten zal worden gedaan, betrekkelijk het ontwerp van wet, nopens de accijnsen.

De zitting wordt opgeheven.

BRUSSEL, den 9. Februarij.

Men verzekert, dat de eerste kamer der staten generaal, in plaats van den 1. Maart, zoo als de eerste aanschrijving luidde, tegen den 17. dezer maand, is bij een geruopen, en men gelooft, dat de tegenwoordige zitting der staten generaal tegen het einde dezer maand zal worden gesloten.

WIJEN, den 4. Februarij.

De heer *van der Meulen* doet verslag, op het verzoekschrift van den heer *van der Meulen*, te Lunk, bondende bezwaren op het ontwerp van wet, aangaande het gemaal, enz., en verzoekt, dat het ontwerp van wet, aangaande het gemaal, op art. 16 van dat ontwerp, wordt besloten, dit rekest ter griffie neder te leggen en het rapport der commissie te doen drukken en ronddeelen.

Verder meldt de *Beobachter*, dat in het begin van December nog tusschen de Grieken onderling gevochten werd; doch dat de regering de bovenhand scheen te hebben; waartoe de ontvangst van 300,000 Spaansche piasters uit de Engelsche leening het hare toegebragt had.

PARYS, den 10. Februarij.

De kamer der pairs heeft de wet, nopens de instelling der vrouwen-kloosters, met 174 tegen 34 stemmen aangenomen, behoudens eenige wijzigingen, waarvan de voornaamste is, dat voortaan geene vrouwen-kloosters zonder eene wet zullen mogen opgericht worden.

Men verzekert, dat eeuwig voorname huizen overaangekomen zijn, om de *Griffie*, door middel eener leening, te gepaast te krijgen.

NAPELS, den 11. Januarij.

Twee vreemde slagpladen melden, dat in de noordelijke streken, door wanoude en regens, overstromingen veroorzaakt worden; lijd Sicilië geweldig door een onzettende droogte. Op eene misgestrektheid van 25 à 30 mijlen vindt men naauwelijks eenen molen die water genoeg heeft om te malen, en in sommige streken plagt men het jonge vee, wegens het gebrek aan weiden en water.

BRUSSEL, den 11. Februarij.

Er heeft eene algemeene collecte in het Rijk ten behoeve der slagtoffers plaats gehad.

GRONINGEN, den 11. Februarij.

Tusschen Donderdag en Vrijdag hebben wij hier een heel vreesachtigen storm gehad, vergezeld van zware donder en bliksem, welke in den toren van Eenrum ingeslagen is. Door dien verschrikkelijken storm is het water zoodanig opgelopen, dat hetzelfde op verscheiden plaatsen der stad twee voet hoog stond; verscheiden dijkes zijn doorgebroken en veel landen zijn bedekt met zeewater. — Van Delfzijl verneemt men, dat aldaar een houten heer in de zeedijk is doorgebroken, waardoor een groot gedeelte der provincie is ondergelopen en verscheiden paarden en beesten verdrongen zijn. — De stad Embden, in Oost-Vriesland, is ook ontzettend geteisterd. Van de straten zijn hier en daar gehele enden weggeslagen en diepe kolken in dezelve gespoeld. Het water is over de wallen in de stad gestroomd, nadat door verscheiden breuken in de zeedijken geheel Oost-Vriesland onder water is gezet.

LEMMER, den 6. Februarij.

(Extract uit een Brief.)

Vrijdag middag, den 4. dezer, ongeveer ten 12 ure, is de zeedijk tusschen oosten van de Lemmer, op vier onderscheidene plaatsen doorgebroken, en ten drie uren na den middag heeft zulke ten westen de Lemmer op eene plaats, ongeveer 10 minuten van het dorp gelegen, mede plaats gehad; op hetzelfde oogenblik vreesde men, dat de zeedijk aan het einde van de straat, genaamd *den Nieuwendijk*, bij de Pottebakkerssteeg, mede zoude doorbreken, doch men was gelukkig genoeg om zulke lot te voorkomen.

De morgen van dien dag, voor de doorbroken plaats hadden, was het water tot zeven voet boven peil geklommen, zoodat hetzelfde op de *Schilpen*, (welk nu waer, het hoogste gedeelte van deze plaats) tot aan de versterkingen stond. In de nacht met horten daar langs waer, den avonds circa 8 ure kwam het water tot de *Nieuwendijk*, en den morgen van den 5. stond het water daar tot de *Nieuwendijk*, zoodat alle huizen aldaar tot op die hoogte onder water stonden, en door de meeste bewoners verlaten zijn; het water is op dit oogenblik ongeveer één voet gevallen, hoe wij hetzelfde echter zullen kwijtraken, weet men niet, vermits wij thans voor eb en vloed bloot liggen; onze eenige hoop is bestendig weder en een hooge wind, om lage zee te hebben; bij stormachtig weder zou het gevaar niet te berekenen zijn.

De schade op den dag van den 4. aan de huizen van den Nieuwendijk toegebracht, is aanmerkelijk, de meeste zijn van achteren ingeslagen, en daardoor vele goederen, daar er geen tijd was die te bergen, weggespoeld; aan de binnenzijde van dien dijk zijn de meeste achtergevelen der huizen ingestort; achter de *Wildeman* is de zeeoewering, welke aldaar in het voorgaande jaar nieuw gemaakt was, geheel weggeslagen, waardoor dit logement in het grootste gevaar verkeerde, als zijnde aan de opene zee blootgesteld; de ontsteltenis die daar heerschte is niet te beschrijven, daar hetzelfde vol menschen was die uit hunne huizen gevlugt waren; hoewel het zeer veel geleden heeft, is het echter nog behouden; doch van de daarachter staande gebouwen is niets meer aanwezig; de berigten van de *Wildeman* en de *Wildeman* zijn zeer ongunstig; heden morgen zijn rondom schepen ter redding en berging uitgezonden; de stallen om de haven staan vol vee, en dat niet geborgen kan worden moet op de markt onder den blooten hemel verkeeren; heden nacht hebben aldaar wel 40 koebeesten en eenige paarden geslaan, toebehoorende aan een boer, digt bij deze plaats woonachtig.

De berigten uit Follega, Oosterzee, Echten, Delfstrahuisen, enz. zijn allertreurigst; bij velen, ja bij de meeste boeren, is het vee geheel of gedeeltelijk verdrongen. Aan de Lemmer staat het op dit oogenblik niet ongunstig, doch daar wij zonder zeeoewering voor eb en vloed liggen, wordt het gevaar met verandering van wind weer dreigender, daar de dijken in onze nabijheid, zich in eenen gevaarlijken toestand bevinden; de schade alleen in de veenderijen geleden, aan ingezetenen dezer plaats toebehoorende, zullen ettelijke duizenden bedragen; hier heeft niemand er het leven bij verloren, doch van lager gelegene plaatsen, zien wij de treurigste berigten te gevoelt.

HEERENVEEN, den 9. Februarij.

De tijding van eene doorbraak van den zeedijk nabij de Lemmer, werd hier in den nacht van den 4. op den 5. dezer, omstreeks 1 uur, door een onzettelijk afgezonden bode aangebragt, en was oorsaak van

eene algemeene verwarring in deze plaats. Alras kondigden de nood-
scholte eene opstaande overstroming aan; het water steeg tot eene
aanmerkelijke hoogte en drong in de huizen tot 3, 4 en 5 voeten; ter-
wyl de ingezetenen, om zich tegen deszelfs woede te beveiligen, naar
de hogere oppervlakte vlugten; of derwaarts gebragt werden; of eene
schuilplaats in de hogere verdieping der huizen zochten. Vooral was
de toestand van eenige armen, die, van alle behoeften verstoken, in
pramen huisvestten, vesprikkelijk, hoewel men dezen in de Doopsge-
zinde kerk, de school en andere gebouwen, al spoedig, van ligging en
voedsel voorzag. — Ook van de naburige streken heeft men de treurigste
berigten. Eene volmagt is achtervolgelyk derwaarts gegaan, om den
ongelukkigen inwoners van St. Jansga [hetwelk grootendeels verwoest
is] en de nabij gelegene dorpen, levensmiddelen te verschaffen, en der-
zelve ellende zoo veel mogelijk te lenigen. Onophoudelyk komen hier
half-naakte en verkleumde menschen uit die oorden op schepjes aan-
drijven, de tijding medebrengende, dat vele menschen en schier al het
vee door den vloed omgekomen waren. Hierdoor worden alle woonste-
den als opgevuld; de levensmiddelen worden van lieverlede schaarser,
de duurte derzelve grooter; en misschien is er welhaast een algemeene
hongersnood te wachten! — Van den kant van Wolvega vernemen men
den vreesselijksten jammer. Menschen en vee zijn daar de slagoffers
van den ontzettenden watervloed geworden! Onder anderen, moest de
aangebanger dezer tijding de vreesselijke smart ondervinden, van zyne
moeder en zynen broeder, nevens meer menschen, te zien verdrinken.
De voornaamste landlieden, door den geweldig toevloeienden stroom
geene kans ter redding overig hebbende, zijn nu van alles beroofd en
zien zich in de diepste armoede gedompeld. Wij vleijen ons echter, dat
de val van het water zal aanhouden, om voor het aanschouwen van
schrikkelijker tooneelen bewaard te blijven. De schade, door dit alles
te wege gebragt, is intusschen aanmerkelijk; men begroot het verongel-
ukte vee, en in de grietenij Weststellingwerf op meer dan vierduizend
stuk, en deszelfs aantal in deze grietenij is welligt niet minder; terwijl
vele huizen, deels beschadigd, deels vernield, en eene groote menigte
bezittingen verwoest zijn.

LEEUWARDEN, den 7. Februarij.

Gepasseerde donderdag en vrijdag, heeft in deze provincie een ge-
weldige storm gewoed, welke algemeen voor dit gewest en in het bij-
zonder voor de aan zee liggende steden en dorpen, de noodlottigste
rampen heeft te wege gebragt; de wind west-noord-west waande,
met een buitengewonen hoogen vloed, bedreigde de vernieling van alle
zeeweringen, en ondanks de aangewende pogingen, zijn op onder-
scheidene plaatsen de dijken en sluisen bezwaken, waaromtrent de na-
volgende bijzonderheden bij ons zijn bekend.

In den morgen van den 4. dezer, is de zeedijk van den ouden Bildt-
polder aan het oostelijk gedeelte doorgebroken, en daar door de geheele
polder gehuinderd geworden; in den avond van dien dag, is in den
naburigen Bildt een gat gescheurd, waardoor ook het Nieuwe Bildt
is overstromd geworden.

Ook de Holwerder westerpolder zeedijk, is doorgebroken en de ge-
heele polder gehuinderd.

De Engwiermerpolder als mede de Ganzepolle bij Ezumazijl, zijn
jaagelyks ondergelopen.

Bij Munnekezijl, is de zeedijk op onderscheidene plaatsen bezwaken,
en hierdoor het omliggende land overstromd.

Bevanden de stad Harlingen, hebben twee groote doorbraken plaats
gehad; in den zeedijk tusschen die stad en Makkum.

De berigten van Workum en die ommestrecken zijn mede allerfreu-
digst; tusschen die stad en Hindelopen heeft eene groote doorbraak in
den zeedijk plaats gehad, waardoor het gansche Workumer Nieuwland
is overstromd geworden; voorts is een zeer aanmerkelijke doorbraak
gekomen in den Ouden- of Slaperdijk aldaar, waardoor de passage naar
Hindelopen en Hemelum Oldephaert is afgesneden.

In den avond ontvangene berigten van de Lemmer melden, dat een
half uur naosten hetzelfde, eene zware doorbraak had plaats gehad,
zoo ook in de nabijheid van Tacozijl, alwaar de toestand aller be-
druwendst was.

De zeedijk tusschen Vollenhoven en Blokzijl, is den 6. dezer des
morgens ten 11 ure, voor de zware overstortingen bezwaken en bij
den Moespot weggezakt. De gevolgen dezer doorbraak kunnen nog
met geene zekerheid worden opgegeven. Te Steenwijk zijn de lijken
van twee vrouwen en een kind komen aandrijven, en voor de poort
der stad ligt een aantal dood vee, hetwelk aldaar is komen aanspoe-
len. Te Kallenkoot bij Steenwijk, ligt het vee dood op de stallen.

Achter het Steenwijkers woud, was zekere Koop Dedden bezig met
het afhaken van Veengronden, toen men hem en degene die bij
hem waren, beschoop, dat het zee-water kwam aanstromen; men
wilde zulke niet gelooven, dan weldra had men geene andere schuilplaats
over dan de zolder van een huis, werwaarts dan ook 21 menschen
vlugten; het huis stortte in, 11 van hen verdrinken, de 10 overige
zijn op het dak bij Steenwijk komen aandrijven.

Van den 10. Februarij.

De sedert onze vorige ingekomene berigten, omtrent den toestand des
zer provincie, zijn boven alle beschrijving noodlottig; dit weker zoo
vruchtbaar gewest, omringd met trotsche dijken en waterkeeringen, ligt
op onderscheidene plaatsen voor eb en vloed; de massa zee-water, wel-
ke elk getij naar binnen dringt, doet de toestand dagelyks verergeren.

Onmogelyk is het eene naauwkeurige optelling te doen der rampen,
waarin men overal deelt, aangezien de communicatie met vele oorden
onmogelyk is; duizenden menschen zijn van have en goed beroofd, en

bevinden zich in de dorpen, welke nog bestaan, waardoor vele der-
zelve, langs het dubbele der gewone bevolking bevattelyk; de kerken zijn
op de meeste plaatsen met menschen en beesten opgevuld; vele dorpen
zijn noodnig vernield, dat men dorzelver standplaats niet meer kan
erkennen; het getal der omgekomenen is groot, en wel bijzonder in de
grietenijen Hemelum, Oldephaert, Lemsterland, Wymbritseradeel,
Haaskerland, Engwirden en Weststellingwerf, op vele plaatsen heerscht
ten eenenmale gebrek aan alle levensbehoeften. Onberekenbaar is de
schade onze provincie aangebragt, meer dan tweemaal honderd duizend
morgens vruchtbaar land zijn onder het zee-water bedolven. Millioenen
schats aan producten, huizen, beesten, enz. zijn door den vloed ver-
nield en vele fabrieken vernietigd. In vier grietenijen zijn, zoo ver be-
kend is, meer dan tien duizend stuks vee omgekomen, en het getal der
rondzwerfende en aan alles gebrek hebbende menschen, is veel talrij-
ker, en bij dit alles blijft de vrees voor de toekomst bestaan, daar alle
nog overgeblevene zeeweringen zoodanig zijn geteisterd, dat dezelve
geen storm kunnen verduren, en alsdan is de geheele ondergang van
Vriesland zeker.

De hulpvaardigheid en mededeelzaamheid de Vriezen zoo eigen, le-
veren in deze dagen hiervan ook de treffende blyken weder op, van
alle kanten alwaar redding noodig is en kan verschaft worden, bevoert
zich ieder om strijd zulks aan te brengen, in alle steden, dorpen en
plaatsen biedt men huisvesting aan vlugtenden, zendt men schepen af
tot redding van menschen en vee, en brengt men levensmiddelen, klee-
deren en andere noodwendigheden bijeen, doch de nood is te groot en
aan eene gansche voorziening is niet te denken.

Ook Leeuwardens ingezetenen toonden, bij deze gelegenheid, dat men-
schenlieffe, die edele voorvaderlyke deugd, hun eigendom gebleven
was; — want naauwelijks was deze treurige mare binnen hunne wal-
len bekend, of een aantal menschenvrienden, overstuigd, dat, zonder
lang te dralen, hier dadelijk de handen aan het werk geslagen moesten
worden, noodigden daartoe eene bijzondere commissie uit, bestaande
uit de heeren en Mrs. T. S. Tromp, J. H. van Boelens, J. B. Oas-
ting, M. S. de Wal, G. Pieters en P. Koumans Smeding.

Volgaarne namen deze die aangename taak op zich en zagen zich,
als het ware, op hetzelfde oogenblik, door eene inschrijving van ruim
f. 1200.00 in staat gesteld om terstond met vrucht werkzaam te zijn;
terwijl door de medewerking van een twaalfstal bereidvaardige men-
schenvrienden, deze som, binnen twee dagen, tot de aanzienlijke hoog-
te van f. 957.35 is opgeklimmen.

Hierdoor is dan ook voornoemde commissie in staat gesteld geworden
om, zoo veel mogelijk, in de dadelijke behoefte van duizende ongeluk-
kigen en noodlijdenden, zuchtig te voorzien.

Er zijn bevestigd, dat men levensmiddelen en kleederen,
naar verschillende oorden afzenden, en alhier spoedig door meerdere
worden gevolgd.

De doorbraak in de oude zee- of slaperdijk, waardoor de geheele provincie
voor eb en vloed ligt, en die ruim twee honderd rijnlandsche voeten wijd en
zes en dertig voeten diep is, heeft met uitzondering van de dorpen Koudum
en Hemelum, de geheele grietenij van Hemelum, Oldephaert en Noordwoide
en een deel van Wymbritseradeel onder water gezet. De ingezetenen zijn op
de daken hunner woningen gevlugt, en van daar met veel gevaar afgehaald.
Have en vee is voor het meereendeel verloren; overal is het met dood vee en
huissraad bezaid. In het dorp Hemelum is de kerk in gereedheid gebragt, om
menschen en vee onder dak te brengen; — alreeds zijn aldaar vele menschen
en meer dan twaalf honderd koeijen geborgens. — De ellende in deze ommestrec-
ken is ten top; aan vele noodwendigheden is er gebrek, in het bijzonder aan
voedsel voor het vee, en zoet water.

ASSEN, den 9. Februarij.

De berigten, welke van Meppel, ten aanzien van den watersnood int
gekomen, zijn niet zoo ongunstig, als men zich had moeten voorstellen.
Te Kolder- en Nijeveen, en meer andere omliggende plaatsen, is zeer
veel vee verdronken; veel goed bedolven, verscheiden huizen zijn in-
gevalt en weggespoeld, anderen zwaar beschadigd, maar men het om-
komen van menschen, verhoort men nog, omgelyk te Nijveen bepaalt
zich dit; zoo vele menschen weet men het getal van zijl. Meppel,
hetwelk mede overstromd was, is thans bevrijd van het water; die
stad voorziet zichzelf en ook naburige plaatsen van het noodige; het
meest heeft men gebrek aan drooge brandstoffen en stroo.

Een gedeelte van Ruinerwold, de Wijk en de Havixhorst hebben mede
aan de overstroming deel moeten nemen, hoe hoog en ver verwijderd
ook die plaatsen gelegen zijn.

Volgens een schrijven van Vledder, is de watersnood in de omstre-
ken van Steenwijk ook zeer erg geweest; om de lage velden bij Steen-
wijkers woud, is al het vee verdronken, en verscheiden menschen heb-
ben hun leven verloren. Eene zeer groote menigte turf is weggedreven.
Van daar wordt deze bijzonderheid gemeld: Een getal van een en twintig
personen zich in het vee bij elkander bevindende, zagen onverwacht
het water komen aanrollen en geene hoogte kunnende bereiken, vlugt-
ten zij op den zolder van een naburig huis. Niet lang daarna bezweek
het huis voor de kracht der golven en de ongelukkigen kwamen met
den zolder en het dak aan het drijven, tien van dezelve zijn levend te
Zuidveen aan land gekomen, maar de anderen zijn onderweg van het
wrak vaartaig afgeraakt en verdrinken.

De dorpen Havelte, Vledder en andere hebben veel vlugtelingen op-
genomen, verzorgen dezelve en voorzien ook in de behoeften van hen,
in de nabijheid, welke hunne erven meenen niet te moeten verlaten.

ZWOLLE, den 10. Februarij.

De bijzonderheden, welke de meer en meer inkomende berigten van
de onbeschrijflijke onheilen en verwoestingen door den verschrikkelijken

Watersnood en overstroming van een zoo groot en voortdurend gedeelte van deze provincie, bij de stormen uit het N. W. op den 4. en 5. dezer veroorzaakt, medebrengen, moeten alle eenigzins gevoelige harten ontroeren en met wreemoed vervullen.

Te Steenwijk zijn een aantal huizen ingestort; in het daarbij liggend gedeelte, het Verlaat, is een groot aantal vee verdronken.

Men heeft te Zuidveen onder de gemeente Giethoorn eene vrouw gevonden, met drie kinderen in hare armen, waaronder een van zestien weken, bijna naakt, aan de borst der doode moeder liggende, welk kind nog in leven was, en te Steenwijk aan eene zoogende vrouw is gegeven.

Vluchtelingen, uit Giethoorn en Scherwolde, den volgenden dag aangekomen, vermelden, dat aldaar bijna al het vee was omgekomen, en de meeste huizen ingestort; het getal vluchtelingen bedroeg meer dan zestien honderd personen, waarvan de meest bekenden, zonder eenige opwekking van de regering, bij de Burgerij vrijwillig waren opgenomen, de overigen gebilletteerd, en de Gereformeerde kerk tot stalling van het vee ingeruimd, vele menschen zijn op daken, hooibelten en balkens komen aandrijven, en daar benevens acht lijken; nabij de stad ziet men geheele woningen tegen de hoogten vast geraakt, derwaarts door de stroomen medegesleept.

Te Steenwijk wordt gemeld, dat meer dan de helft der huizen op hoogsteet zijn weggespoeld, bijna geen vee is behouden, als ook in het Nederland en de Wetering zeer weinig vee is overgebleven, en verscheiden huizen verwoest; te Callencote eene menigte schapen zijn verdronken, ook verscheiden menschen in zoogenaamde tenten in de turfgraverijen wonende, zijn omgekomen, waarvan het juiste getal nog onbekend is, vijf lijken van arme menschen zijn achter Zuidveen gevonden.

Even treurig zijn de berigten van Oldemarkt, lager gedeelte. Wegens wind en stroom was men buiten staat, om eenige hulp toe te brengen, of ook van het nabij gelegen Ysselham menschen te redden, die men op het hooi zag zitten, nadat men hunne huizen en schuren had zien omstorten; den volgenden dag werd een man en twee kinderen gered, waarvan de vrouw en dochter reeds in het begin van de ramp verdronken waren; eenige menschen worden nog vermist, en het grootste gedeelte van het rundvee van Ysselham, Ossenzijl en Kalenberg is omgekomen. De zeedijk is bij Kuinre en Blankenham doorgebroken.

Van Staphorst wordt gemeld, dat te Rouveen bijna geen bewoonbaar huis is overgebleven. Veertien dooden zijn daar reeds geteld, en dit getal zal zeker grooter worden. Verre weg is het meeste vee verdronken.

Van Zwartzuis zijn ook de treurigste berigten ingekomen. De dijk, tusschen de Schans en de oude Sluis, bezweek in den morgen van den 4. dezer, waardoor die geheele gemeente werd geïnundeerd, en genoegzaam al het vee aldaar en in de buerschap Ter Valder en Baarlo is verdronken. Twintig huizen aan de oude Sluis op den weg naar Olenhove zijn geheel vernield en weggespoeld, en ten aanzien van een veel grooter getal huizen aan de kalkovens en in de buerschap Stouwe en Baarlo is zulks hetzelfde geval. Elf menschen, verre de berigten tot heden in den, hebben aldaar omgekomen.

Van Oudehove zijn ook de treurigste berigten ingekomen, die zeer waarschijnlijk een groot aantal menschen omgekomen, en een groot aantal huizen vernield kan gesteld worden, waarvan echter nog slechts twee lijken zijn gevonden. Het verlies van vee wordt berekend op ruim 300 stuks, en ongeveer 30 huizen zijn geheel ingestort.

Van de Kuinre luiden de berigten, heden morgen ontvangen, dat zeven en twintig huizen, met al wat er in was, door de golven zijn verslonden.

Dat het gebouw der Hervormde kerk onbruikbaar is geworden, en dat der R. C. gemeente, geheel is weggeslagen als ook de daarbij staande koornmolen, en dat negen menschen aldaar zijn omgekomen, en meest al het vee verongelukt.

Daar in Blankenham zestien bouwwoningen, met vee, meubels en boeren geselschappen, geheel zijn weggespoeld, en vele andere onbewoonbaar geworden, dat ook, volgens reeds bekomen informatie, veertig menschen daarbij zijn omgekomen en al het vee is verdronken.

KAMPEN, den 10. Februarij.

Reeds bij de stormen van den 4. en 5. dezer, was er een groot gebrek aan de sluis bij de Cellebroerspoort, enz. het water in de stad gedrongen, hetwelk, sedert vele jaren, niet gebeurd was. Maar dit was niet met den 4. Februarij te vergelijken. Reeds des morgens vroeg vernam men, dat de kistdam in de Broederpoort bezweek, en het achterdeel der stad, in de Groene straat, onder water liep. Omstreeks 6. of 10 ure drong het water de sluis bij de Cellebroerspoort geheel in stukken, en nu vloosde het met zoo veel geweld de gansche stad door, dat men weldra door alle straten met schuiten varen kon. Alleen de oude straat van de boventerk tot aan de Plantagie is droog gebleven. Voor ons huis stond het water zoo hoog, (denkelijk omstreeks 2½ a 3 voet) dat er eene groote turfpraam voorbij voer. Twee of drie duim hooger, en ook ons huis ware ondergelopen; daar wij echter hoog liggen, kregen wij het water slechts in den kelder. Dat der meeste inwoners beredenhuizen onderliepen en zij dus naar boven moesten vlugten, spreekt van zelf. Menschen zijn, in de stad, niet om het leven gekomen, maar wel eenige beesten in de achterstad, die men zoo spoedig niet bergen kon. Ook is er veel nadeel aan huismensbelen, koopmanschappen, enz. geschied. In al de kerken is al mede het water gedrongen, zoo dat er, verleden Zondag, niet heeft kunnen gepredikt worden. Graven in de kerken zijn ingezakt, enz. (nu, waarom begraaft men nog in de ker-

ken?) Veel vee werd er in gedreven; dat dus nog is behouden gebleven. Rondom de stad ligt het nog vol verdronken vee van allerlei soort; van de paarden is wel het meeste gered. Van buiten, uit alle omstreken, b. v. Eiland, Haatland, Schokland, Zwartendijk, Zeedijk, Kamperveen, enz. zijn hier ongelukkigen, die naauwelijks hun leven gered, maar alles of bijna alles verloren hadden, in de stad gekomen, die, zoo goed mogelijk, vooreerst van spijs, drank en verblijf voorzien worden. In der stads dikke muren zijn verscheidene gaten geslagen, over dezelve, hoe hoog ook, het water, verdronken vee, huisraad, enz. De dikste boomen op den burgwal zijn, met wortel en al, uit den grond gewoeld, de straten van steenen ontbloot, bruggen buiten de stad weggespoeld, enz. De schade voor de stad laat zich nog niet berekenen. Schokland is, zegt men, bijkans geheel weg, en dus ook, vooreerst, onze Zeevischmarkt. De toenemende duurte in velerlei waren en het gebrek aan andere laat zich reeds aanvankelijk gevoelen, en zal, vooreerst, wel toenemen. Er zijn hier reeds eenige verdronkenen van buiten begraven; andere, geheele huishoudingen, zijn in het geheel niet wedergelovonden. (Uit eenen brief.)

AMSTERDAM, den 11. Februarij.

Registeren zijn alhier wederom een twee honderdtal ongelukkigen aangebragt, en men gaat voort om alle mogelijke hulp aan te bieden.

Bij het inbreken van de Wormer zijn vier menschen omgekomen en eene menigte vee verdronken. De Zeevang Polder overstroomd zijnde, zijn de gemeenten Oosthuizen, Kwadijk, Hobreed en Eterschem, geheel onder water gezet; het water stond aldaar een el boven het land. De inwoners zijn grootendeels te Edam komen vlieden.

UTRECHT, den 12. Februarij.

Op heden is Z. K. H. de Prins van Oranje, des middags ten twaalf ure aan het posthuis het Nieuwe Kasteel van Antwerpen gearriveerd, komende van Brussel en Hoogstdezelfs reize naar Amsterdam voorzettende.

Van den 13. Februarij.

Ook onze provincie heeft voor een gedeelte in den zoo noodlottigen watersnood van den 4. en 5. dezer, gedeeld. De berigten van Eemnes, Bunschoten, Hoogland, en Baarn, zijn deswegens zeer bedroevend. Aan den Barenschen dijk zijn eenige huizen door de golven weggevoerd, terwijl eenige anderen zijn ingestort. Een vertigtal hoornvee is daarbij omgekomen. Van alle kanten zijn levensmiddelen aangevoerd om de noodlijdenden te hulp te komen.

HARDERWYK, den 7. Februarij.

In den nacht van den 3. en 4. dezer heeft zich, even als op vele andere plaatsen, ook alhier een hevige storm uit het westen en N. W., vergezeld van donder, bliksem hagel en sneeuw, (even als of alle elementen in strijd waren) vreeslijk doen gevoelen; waarvan de gevolgen, schoon voor deze stad noodlottig, evenwel gunstiger zijn, dan men gevreesd had; daar er, voor zoo verre men weet, geen mensch alhier is omgekomen. Reeds in den vroegen morgen, van den 4. dezer, drong het water der Zuiderzee (daar in 1810 de voornaamste zeebeer, op hoogst order, is afgebroken, en er dus nu aan het stuiten van hetzelfde niet te denken was) uit alle kanten binnen de stad, en bereikte eene hoogte, als nimmer in menschen herinnering heeft plaats gehad. De Oosterwijken, Vischmarkt, de Dijk, de Plantagie, de Dijk der Donker-Bangge en Kerkstraten, enz. alle omstreken der stad werden overstroomd, ter hoogte van acht a tien palmen, zoodat derzelver bewoners zich op de bovenverdiepingen hunner woningen en waar dezelve niet bestonden, op de hoogere gedeelten der stad, als het raadhuis en andere gebouwen, moesten bergen. Zelfs de omstreken der stad waren van alle kanten meer dan een half uur ver overstroomd, zoodat bijna een ieder tot zelfbehoud op zolders en daken moest vlugten, om het uiterste gevaar te ontkomen, in de hoop, dat er redding door middel van schuiten zou komen opdagen; waarvan dan ook met het beste gevolg is gebruik gemaakt. Alleen het huisgezin van een daghuurder Gerrit Stitzlar scheen onder den druk der rampen te sullen moeten bezwijken. Het water drong in zijne woning, zelfs tot in het bed, terwijl zijne huisvrouw in barensnood was! Alle hoop op redding was vervlogen; schrik en verwarring overmeesterde die ongelukkigen! Eindelijk, geene ladder bij de hand zijnde, om hooger te vlugten, werd zijne vrouw in dien toestand door eene opening des zolders opgehaald; doch, dank zij der Voorzienigheid! schoon blootgesteld aan de ruwheid van het weder, vergezeld van regen en sneeuw, zijn vrouw en kind, waarvan zij gelukkig verlost, nog behouden.

De schade van eenige bewoners dezer stad en omstreken bestaat voornamelijk in eenig verdronken vee, tuingewassen, het verlies van meubilaire goederen, twee of drie schuren en boeren woningen, welke eene prooi der golven zijn geworden, die de stad is veel aantrekkelijker, en zal voorzeker vele menschen omkomen, en de schade verwoesting der haven en Vischpoort, door de kracht der zee ingestort, die tusschen de Bruggepoort en Plantagie geheel met gaten doorboord en beschadigd, als ook de zeebrug en verdere zeewerken voor een groot gedeelte gansch en al vernield.

Naar welken kant der zee ook wij onze oogen wenden, overal worden wij getroffen door de akelige verwoestingen door deze stormen veroorzaakt, waarvan de indruk nog vermeerdert wordt door de sporen der vernieling op andere plaatsen aangerigt; aangespoelde balken en planken van woningen, huisraad, bedden en andere menbelen bedekken, als het ware, onze stranden!

Wij evenwel hebben reden van dankzegging aan de Voorzienigheid, welke, hoe groot de schade dan ook voor deze stad moge zijn, dezelve voor een geheel ondergang bewaard heeft, welke voorzeker, indien de wind meer noordelijk gekeerd ware, waarvoor men den ganschen dag zoo zeer beducht was, een onvermijdelijk en treurig gevolg dier vreeselijke stormen zou geweest zijn.

NYKERK, den 8. Februarij.

Enige dagen zijn verstreken, zonder dat wij door den gewonen post berigt van het noodlottig voorval, hetwelk deze gemeente getroffen heeft, geven konden.

Den 4. dezer wies het zeewater, door geweldige stormen uit het Noordwesten opgestuwd, dermate, dat reeds in den voormiddag groot gevaar voor overstroming te duchten was. Gedurende den ganschen dag bleef de zee tot eene vreeselijke hoogte voortwoeden; de golven overstoegen den dijk gezamenlijk overal, en des avonds stond de geheele stad, op weinige straten na, onder water, terwijl slechts een gedeelte der stads-jurisdicte van de overstroming bevrijd bleef. In

...nachts... den 4. en 5. was het water uiterst vresende, doch op den 6. van den 5. 6. en 7. en heden, is hetzelfde zeer gezakt, zoodat met sommige onbegrijpende plaatsen de gemeenschap, hoezeer moeilijk, weder geopend is.

De mislukte, welke deze nieuwe ramp nyer Nijkerk gebracht heeft, is zeer aanmerkelijk. Veel tabak is daardoor in de bergplaatsen bedorven. Levensmiddelen, koorn en veevoeder weggespoeld en onbruikbaar geworden, en, volgens de ervaring, genoodsaakt lieden daarvan hebben, zijn vooreerst geene voortbrengselen te wachten van akkers, die tot tabakslanden enz. zijn aangelegd.

Boven vele andere plaatsen, die met ons in een gelijk ongeluk gedeeld hebben, hebben wij nog het voorrecht, te kunnen melden, dat niemand, ja zelfs van belang geen ysser, weggekomen is. Zeer vele menschen zijn wel niet dan met groote moeite gered, en hadden bij het ontvlugten hunner in het nat bedolven woningen, wel niet meer dan het leven behouden, daar zelfs de voorraad aardappelen, den leerlingen schat der armen, verging; maar ook dezulke hebben moogen ondervinden, dat de bekende vaderlandsche deugd ook nu weder aan hunne plaatsgenooten niet vreemd is. Voorloopig is, zoo van stadswege als door bijzondere personen, in aller behoeften voorzien.

Men vertrouwt voort, op aannemelijke gronden, dat in onzen zeedijk geen doorbraak heeft plaats gehad, dat onze haven en sluiswerken minder nog dan gewoont was geleden hebben, en dat de groote toevoer van water voornamelijk veroorzaakt is door eene doorbraak in den Eemdijk.

ARNHEM, den 14. Februarij.

Dadelijk na ontvangst van de treurige berichten van de verwoestingen in de streken van Gelderland langs de kusten der Zuiderzee, hebben zich een lid der Gedeputeerde Staten en de Griffier der Staten derwaarts begeven, om maatregelen ter verzorging der rampspoedigen beoogd, ook door het beschikbaar van gelden, om in de eerste dringende behoeften te voorzien. — Er wordt eene algemeene collecte in de provincie gedaan.

(Wagens de menigte treurige berichten van den waterlood, hebben wij heden geene plaats voor het gewone Mengelwerk kunnen inrijmen.)

AAN DE NEDERLANDERS.

Weldadig volk! Gods zegen waard,
Dat, bij het land- en zeebeplagen,
Van elke vrucht, het loon van 't vooegop,
Een deel voor de armoed licht gespaard;
Geen weete of weese hebt verlieden,
Gestaag in aller nood voorziet;
Niet gaft alleen aan landgenooten,
Maar ook geen vreemden smachten liet.

Eerwaardig volk! dat voor uw goud,
Dem, die aan 't ziekbed was gekloksen,
Of in hebefstes arm gezonken,
Meer dan paleizen hebt gebouwd;
In 't zalig wakken, sonder grenzen,
Zoo menschlijk waart, zoo Christelijk groot;
Ja, bij het martelen der Waldenzen,
Hud 't eelste van uw schatten boodt.

Voor u ook naakte een vreeslijk uur;
Van jamren zwanger, is 't gekomen:
De tranen dringen aan als stroomen,
U tref een worsteling van Natu.
Wie kent den omvang, nog der slagen,
Het peilloos diepe van de waa!
Maar liefde, helpt u vreesachtig dragen,
Heeft alles van u wege goud.

Ja, het is een vreeslijk schouwspel af,
En in 't gezicht der zuchten rijzen
Van Kluisen mannen, vrouwen, griezen,
Bij d'aanblik van 't onmeeljk graf.
De orkaan steekt op, de golven klofsen
Op 't zwakte holwerk aan het strand;
En, ware 't ook een muur van rotson:
Dit haatte niet, mijn Vaderland!

De stoker doet de breede baar,
Gestaag met feller branding heuken,
Den zwaren paal als 't rietje krenken
En zelfs geen steekklomp breidelt haar;
Daar slaat zij over hooge dijken
En sleept het worstlend landvolk mee:
De beemd wordt nu een graf voor lijkeb,
Op de akker het gebied der zee.

Maar honger noodt u sterker vloed:
Deur de de laatste hoop verwerpen;
Dien breekt zij door de dammen beken
En awelgt en hove en lijf en goed,
Dier... God! uw hand alleer kan 't heelen,
Wat ze in een oogenblik ons sloeg:
Nu, hoe die liefde ook uit moog' deelen,
Heeft Neerland's burger niet genoe.

Neen, liefde geeft 't verlies niet weg,
Al moge ze ook als zonnen gloren;
Waar gade en kindren zijn verloren,
Doe niet zij 't oog weemoedig neer.
Mijn 't weese, kan ze in d'armen leggen
En voeden 't mit haar' smiltend schoot;
En op de d'oeve wagt u zegge:
Mijn hart versaugt uw' echtgenoot.

Ja, Broeders, Zusters! Neerland'sch teedt;
Komt, vloeit het bloed der eedle Vaders,
Nog onbedorven door onze adren,
Zoo veel die liefde kan, geheeld;
Genot, dat ons zoo vriend'lijk streelde,
Den zinnen Christelijk ontzegd;
En, wat wij offeren aan de weelde,
Blijndedig aan hen toegelegd.

Neen, zij behoest mijn toonen niet,
Om 't een' traan in 't oog te lokken;
Het Neerland'sch hart wordt aangetrokken,
Want de rucher hoort of lijden et.
Maar, gant u, die niet met u te plengen,
Die wapen met een warm gevoel;
Eischt hitte ramp dat offers brengen,
Dan blijft geen teig van Bato koel.

Dayenter, den 12. Februarij 1825.
H. VAN LOGHEM.

De storm van den 4. dezer, die hier en elders zoo hevig woedde, heeft ook onze naburige gemeenten, Kamperveen en Ysselmuiden, sel geteisterd. Bijna geene enk-le woning bleef er ongeschadigd, verre de meesten staan er van wanden en dak beroufd, meer dan drie-vierde deel der huizen is verdorven, sommige huizen werden, met al wat er in leefde, door de golven verslonden, terwijl de plaats waar ze stonden nauwelijks meer kenbaar is.

Aanmerklijk wordt de poed in genoemde gemeenten nog vertoed, doordien ze beide tot die geen behooren, welke zonder heil van senen fondsen zijn; alle onkosten mosten jaarlijks bij hoofdeliken omleg gevonden worden; er zijn, tot voorziening in den eersten nood, hoegenaamd geene middelen aanwezig. Vele menschen echter verkeerden in deze gemeenten nog in de allereerste omstandigheid, moeten er nog huzen in de wrakken hunner woningen, op de ruinen hanger vreeslike hope; half door koude verkleumd, krijtende van jammer, vragen, van alles beroofd, om brood en dek; dan wie zal het wagen den fortand dezer ongelukkigen te echeten? Hij, die dezelve aanschouwt, maer er tranen voor hebben, zins gevoel zal de zijkste taal nog te waken in woorden vinden, om zich geheel te kunnen uitstorten. Tot in de ziel bewogen met het lot der genoemde gemeenten, hebben wij:

R. A. L. Nobel, R. van Romunde, W. Leendertz, te Kampen, H. A. de Chabrot, Schout, te Kamperveen, B. Dorenweerd, R. G. Pastoor, te Kampen, voor de gemeente te Ysselmuiden, D. W. Van Kloten, Predikant, te Kampen, voor de vacature te Kamperveen, J. H. Scheepers, Predikant, te Ysselmuiden, G. J. Lankhorst en P. H. Galis, te Kampen, het onze pligt gerekend, om ons heden als commissie te vereenigen, ten einde te trachten in dezelver eerst dringenden nood te voorzien; dan, om hierin wat te stagen, hebben wij andersteuring noodig.

Nederlanders! Onder u zijn zoo vele menschenvrienden, en toonedt zulke tot instigmalen, van u dan, die bevredigd bleef van de jonste ramp, van u wachten wij naast God den bijstand, om ons te verzoeken gelukken: opwekking kan niet te pas komen, gij weet het, de ongelukken, voor wie wij eebig medelijden inroepen, waren voor korte daag veelal nog welbezeten landbouwers, thans zijn zij volstrekt arm, en hebben brood, huisvesting noch kleeding. Of wie huivert niet bij de gedachte, dat sommige hunner, schoon de woede der stormen nauwelijks oorkomen, door een nieuwen vijand, de schrikkelijke hongerdoed, worden aangegrind. — Men wordt verzocht zijns bijdragen den Heer W. Leendertz alhier te willen inzenden.
Kampen; den 8. Februarij 1825.

Namens de voorn. commissie,
R. van Romunde,
W. Leendertz en
P. H. Galis.

ARNHEM, den 15. Februarij.

Het water is hoog in den Rijn aan de paal:
Den 14. Feb. a El 6 Palm o Duim; gewassen o D. gevallen o D
Den 15. Feb. a El 6 Palm o Duim; gewassen o D. gevallen o D

SCHOUWBURG TE ZUTPHEN.

Onder Directie van Mevrouw A. C. OTTINGH,
Op Dingdag, den 15. Februarij.
T H E R E S E
or,
HET WEESMISJE VAN GENEVE.
Tooneelstel in drie Bedrijven.
Na hetzelfde:
DE KALKOEN VAN BREDA.
MEENIG VOOR U ONVERWACHT.
Blijspel met Zang.

Op den 8. Februarij 1825, is, op den Huize Kermestuin, te Lienden, in Neder-Betuwe, overleden de Welgeboren Heer **DIRK WILLEM VAN DER BRUGGEN**, oud 75 jaren.

Namens HEEREN COMMISSARISSEN, tot aanlegging van eene BEGRAAFPLAATS, tusschen de St. Jans- en Rijnpoorten, buiten de Stad Arnhem, worden de Deelnemers bij deze opgeroepen, tegen Zaterdag den 29. Februarij 1825, des namiddags ten een uur, in het lokaal der Raar bank, om over het reeds ontworpen Reglement, bepallende de invengdige politie dier begraafplaats, en de administratie van hare fondsen, te deliberezen.
Arnhem, den 14. Februarij 1825.

VAN LEEUWEN,
van der Commissarissen.

De GEBROEDERS **Y. O. O. LEEUWEN** en **B. SCHEUR** LEER, Boekhandelaars, zulten, op Maandag den 28. Maart 1825, ten overstaand van den Notaris **C. KELDERMAN** te Arnhem, de kostbare en zeldzame TOEGEKOMENDE BOEKEN, na afloop door wijlen den Hoog Welgeboren Heer **JOHN RAYE**, die in Amsterdam, te Amsterdam, de zeldzame en allenbelangrijke verzameling, van de velden der **NATUURLIJKE HISTORIE, PLANTWERKEN en REIZEN**, zoo door derzeiver inhoud, als praakt van handen uitmuntten, is bij bovengemelde en huane Correspondentep te 25 cents te bekomen.

DE H. SCHRIJVEN DES NIEUWEN VERBONDS

NAAR DE BEHOEFTE DES TIJDS.
Tot den laatste dezer maand, is de derde druk van de **HEILIGE SCHRIFTEN DES NIEUWEN VERBONDS**, ten dienste van de christenheid, met bekendt licht, in de drukkerij van de Heeren **J. J. THOMPSON**, met vreesachtigen Bijvoegsel, waar te gaard der behandeling kan worden opgemaakt, is in alle Boekwinkels te bekomen. De prijs dezer uitgave, uagenoeg 25 cent compres gedrukte Midden, in gr. 8vo, bastert-formaat, uitent de vellen, (die den respectiven lootoekenaren; bijtens de grante te bekomen Berigt, a 12 cent herkend worden, ondermaat 25 cent sluiten der lootoekening, eene vierde verhooging.)

Bij **J. J. THOMPSON**, Boekdrukker en Verkoopper, te Rotterdam, komt heden van de pers, en is bij zijne Correspondenten te bekomen: **SPEROU DE L'ART FOIRE des PAYS-BAS**, par **J. M. S. C. H. A. N. S.** (Traduit du Hollandais.)